

EP46 - Näravårdpodden sommarspecial: Vad är viktigt för dig-dagen, del 2

PRESENTATÖR: En podcast från Sveriges Kommuner och Regioner

LISBETH: Hej! Lisbeth här! Nu är det sommar och vi hoppas att vi får möjlighet till avkoppling och vila som vi väl behöver. Näravårdpodden kommer i sommar bjuda på några specialavsnitt som passar både på promanden och i hängmattan. Det är en härlig blandning av nyinspelat material och av gamla godingar. Så varsågod att lyssna till det här!

JONAS: Du lyssnar på en repris av Nära vårds morgonradio i samband med vad är viktigt för dig-dagen. Det går längre inte att ringa in.

MADELEINE: Vill du dela med dig av vad som är viktigt för dig ring oss på 0707-131482. Klockan har slagit åtta och det betyder att vi går in i andra halvlek på denna radiomorgon. Jag heter Madeleine Beermann och jobbar som handläggare i omställningen till Nära vård på SKR och vid min sida så har jag med mig Ulla Adolfsson från Autism och Aspergerförbundet och Gustav Cavalli från En bra plats och Demenslotsen. Du får också jättegärna vara med ring in sms:a chatta. Och hur då, då? Jo vill du dela med dig av vad som är viktigt för dig

ring oss på 0707-131482. Alltså 0707-131482, det är där vi hörs

och du kan berätta om vad som är viktigt för dig.

Nu vill vi välkomna Alexandra Andersson från Nätverket mot

gynekologisk cancer och Helena Conning från Nätverket

mot cancer. Godmorgon på er!

ULLA: Alexandra, jag ska börja fråga dig och då börjar

jag med dagens fråga, vad är viktigt för dig?

ALEXANDRA: Åh, vilken bra fråga. Jag svarar nog från föreningen

Nätverket mot gynekologisk cancer på den frågan och det

är ju självklart massor som är oerhört viktigt på den och

vi tar faktiskt fram en lista där för ett par år sedan.

Om vad är viktigt för medlemmarna så den finns att

läsa på våran hemsida. Men jag kan nämna fyra grejer så där lite snabbt och det

är ju tidig upptäckt av cancer. ju tidigare vi upptäcker cancer, desto fler liv

räddas ju, vi minskar ju lidande och död förstås, men vi sparar ju

också otroliga samhällskostnader på tidig upptäckt, så vi måste hitta sätt i

primärvården att dom kan hitta cancer ännu tidigare än

idag. De måste få digitala stöd som passar dem och vi måste se

till att de kan få gå den fortbildning de behöver.

Men det är också viktigt med forskning av otroligt hög

kvalitet kring behandling och nya behandlingsmetoder, men

också de här mjukare delarna som rehabilitering och stöd

före, under och efter behandling. Och det här med forskning är ju komplicerat

och hur vi kan nå ännu mer forskning och god forskning men det handlar ju

bland annat om att göra tillåtande forskningsmiljöer.

Det ska ju löna sig att forska. Och sist, men absolut inte minst, för att man blir

Sedd som en hel människa, bli sedd som den person jag är och

inte som den sjukdom jag råkar ha fått.

ULLA: Jättebra saker det var intressant med en lista, men nu undrar jag, varför har du
engagerat dig?

ALEXANDRA: Ja på ett personligt plan handlar om att min mamma då

fick äggstockscancer, 2012 och då började vi tillsammans engagera oss i de här

frågorna och till slut så hittade vi nätverket mot gynekologisk cancer som

har varit en stor del av mitt liv sen 2012. Tyvärr förlorade jag ju mamma till

äggstockscancer, men jag känner ju att hon är med i det här arbetet och jag

känner ju att jag fortsätter engagemanget med henne.

Jag brukar säga att hon faktiskt alltid är med och

särskilt i dom här frågorna. Man känner att vi gör ju skillnad för drabbade och

närstående och som förening så är ju det här,

kanske de allra viktigaste frågorna, det är ju här vi kan göra skillnad.

ULLA: Helena, jag ställer samma fråga till dig, vad är

viktigt för dig?

HELENA: Ja, det är ju en som många sagt här förstås.

Det relationerna till andra människor och dom som är mig

nära. Det är väl det kanske det första man tänker på ett

personligt plan att det är det som man har nära sig och

de människorna som är viktigast i livet. Och om jag också fortsätter i det personliga, så just nu så är jag inne i en väldigt intensiv cancerbehandling.

Och då hamnar man ju i det att det är där mitt fokus är att klara av de här behandlingarna och fortsätta med det för att också kunna fortsätta med det som är livet runt omkring. Och precis så som Alexandra sa så är det ju, tror jag det som är behovet för dom, allra flesta som är sjuka. Det är att man ska få behandling i tid. På rätt sätt och så vidare och då är det ju väldigt viktigt att bli lyssnad till och sedd också. Som patient och närstående.

Och att man blir tagen på allvar för att den här pusselbiten som man har själv med dom behoven man har att man kan uttrycka vad som är viktigt för mig och bli lyssnad till i det att det inte bara kommer i skymundan när vården dundrar in med hela sitt system och stora behov som vården har av att få behandla just mig. Och att jag tror att det är en väldigt viktig del också i att läka och bli frisk, att bli lyssnad till och sedd med de behoven som man har.

ULLA: Tack, Helena, vill du lägga till någonting när det gäller
varför du har engagerat dig?

HELENA: Ja, men jag blev sjuk då 2015 fick jag bröstcancer och jag har
tidigare jobbat med hälso- och sjukvården och mycket med
kommunikation och forskningsfrågor. Och så fick jag liksom en del till när jag
då blev patient och då kände jag att det här måste jag kunna använda och
sy ihop till en bra helhet. Om den här sjukdomen ska ha något gott med sig så
måste jag använda erfarenheten och då gick jag in i nätverket
mot cancers styrelse, jag fick vara med där, där även då nätverket mot
gynekologisk cancer är medlemmar så vi arbetar ju
tillsammans med precis de här frågorna då där tidig upptäckt är en sån fråga
som vi nu driver.

ULLA: Jätteviktiga frågor. Jag har en fråga kvar. Jag tänkte om ni kan svara lite kort på
Den frågan och finns det någonting som är viktigt för
era medlemmar som ni upplever att vården inte riktigt har
förstått?

Vi tänkte om du börjar Helena?

HELENA: Ja, men jag tror att det handlar väldigt mycket om det här att bli lyssnade och sedd och blir tagen på allvar.

Precis det som Alexandra pratar om i primärvården.

Att i hela den här kedjan av olika kontakter och vem man

pratar med att det finns den här helhetsbilden, att det

inte är så fragmenterat och de här glappen som vi ofta

ser mellan olika vårdgivare och olika instanser som man

kommer till. Alltså vi måste börja se att det här är hela människor som ska

igenom en resa och då kan man inte kasta folk mellan olika

personer och mellan olika instanser, utan vi måste titta på det.

ULLA: Tack, vad säger du, Alexandra? Vill du lägga

till?

ALEXANDRA: Ja, men självklart vill jag det och det är ju inga

kängor till vården. Men det kanske är små hintar egentligen, det här med läkar-

kontinuitet. Man vill ju träffa samma personal hela tiden.

Ja, det här trycker ju våra medlemmar otroligt mycket på.

Man ska få tala med en gyn-onkolog som bestämmer behandlingen och inte

mellanhänder. Självklart mellanhänder ibland. Men man vill kunna ha en

dialog med den personal som bestämmer den behandling man

ska ha och sen så upplever våra medlemmar att man ibland

inte blir sedd i det sammanhang man befinner sig i

och det kan vara jättemycket. Det kan vara att man har flera sjukdomar och att

man kanske bara blir sedd för att man har en sjukdom då och

att man kan vara som att man får svar att

ja, men den mottagningen sköter det och den

mottagningen sköter det. Men det här kan också ha problem inom samma

sjukdom. Exempel, om man har en äggstockscancer så ska man gå

för sina tarmbesvär där, man ska gå för sin stomi där man

ska ha ja men psykostatika där, att det är många olika instanser som

ska samverka. Sen vill jag också trycka på det här med patient lagen, att

den följs och där ingår det ju så mycket. Det är ju bland annat här

kontinuiteten. Det är att man får information på den nivå man

befinner sig i och till exempel möjlighet till second opinion.

Och det här med information är ju jättejätte viktigt.

Vi är ju mer pålästa än vad vi någonsin har varit och vi

måste ju få ja, men information utifrån den kunskap vi besitter just nu, men

man måste ju också acceptera att behovet av kunskap och information är

väldigt, väldigt olika och det här kan faktiskt också vara olika mellan patienten

och dess närstående och det måste man också kunna hantera

och det behovet måste få bli sett. Det vill jag komplettera med.

ULLA: Tack, så många viktiga och kloka tankar.

MADELEINE: Ja tack verkligen, och tack för att ni delade med er om

vad som är viktigt för er och era erfarenheter.

Tack så mycket.

Vill du dela med dig av vad som är viktigt för dig ring oss

på 0707-131482.

- musik -

MADELEINE: Välkomna nu säger vi till en triad av samskapare. Det är Niklas Tiedje som är patientrepresentant i den nationella arbetsgruppen för IBD inom regionernas kunskapsstyrning. Tyra Warfvinge, handläggare på SKR som arbetar med Nära vård, min kära kollega och du ja, Nära vård, barn och unga och patientkontrakt. Tyra gör många saker och också Karin Althén som är spetspatient. Som bland annat i höstas vara med i en workshop-serie om hur införandet av patientkontrakt kan göras på ett mer samskapande sätt. Välkomna hit.

GUSTAF: Och jag som tänkte ställa några frågor till er och jag tänkte inleda, för att lära känna er lite bättre så vill jag först och främst ställa dagens stora fråga, vad är det viktigt för dig? Och då tänkte jag kan börja med Niklas.

NIKLAS: Ja, för mig så skulle jag nog säga att det viktigaste är att känna mig behövd och känna att tillför och gör någonting som någon annan tycker det är värdefullt. Det tycker jag är jätteviktigt för mig personligen.

GUSTAF: Tyra vad är viktigt för dig?

TYRA: Ja om jag svarar också lite personligt så är det som flera har sagt, familj och vänner, relationer. Känns som det som dyker upp direkt men också röra på mig och vara ute i naturen, att vara därute. Sen att höra till, vara en del av något annat än bara mitt lilla. Det är jätteviktigt.

GUSTAF: Och Karin, vad är viktigt för dig?

KARIN: Det viktiga för mig är nog inte mig själv, utan det viktiga är nog den jämlika fördelningen kanske av vård och livsglädje i livet. Jag känner att alla andra har samma möjligheter som jag.

GUSTAF: Alltså ni har ju alla tre en sak gemensamt och det är att ni

är samskapare, så jag tänkte höra om du ville berätta lite om på vilket sätt ni arbetar samskapande och varför det är viktigt. Vi kan börja med Tyra kanske.

TYRA: Ja ja, men som Madde nämnde så jobbar jag bland annat med patientkontrakt som är ett sätt att försöka konkretisera personcentrerad att verkligen göra vården mer, att när vi är i patientrollen som vi alla är någon gång. Det har jag själv såklart varit flera gånger, att vården ska bli mer, att jag ska kunna vara delaktig att den ska vara mer samordnad, tillgänglig. Alla de saker som vi alla vill och tycker ska vara en självklarhet som faktiskt inte är en självklarhet. Och i det arbetet med patientkontrakt, vi på SKR vill ju stötta regioner och kommuner för att utveckla vård och omsorg och då har vi försökt att stötta i att själva utveckling av patientkontrakt på lokal och regional nivå, införandet, att det ska bli med samskapande. Inte göra liksom färdiga fina förbättringsarbeten som man sedan presenterar för patienter och säger, nu kan vi börja skapa utan mycket tidigare.

Jobba samskapande, så vi har erbjudit mötesplatser
workshop där vi tillsammans kommun och regions-
representanter för patient och brukarorganisationer,
enskilda patienter träffats och diskuterat de här
frågorna och också försökt jobba samskapande från SKR
ihop med regionerna i planeringen av det här, så att vi inte sitter som en
organisation som försöker erbjuda samskapande utan att
samskapa i den processen, kan man säga.

GUSTAF: Karin, spetspatient har jag skrivit som en liten
anteckning här. Hur på vilket sätt har du varit med och samskapat och
varför är det viktigt?

KARIN: Ja jag är spetspatient men egentligen så
gick jag en utbildning för fem år sedan till peer och det
är en typ av patientföreträdare eller representant som finns i Jönköpings län.
Och min utbildning handlade mycket om samskapande.

Den var samskapande också. Det var en utbildning där profession och personer med egen erfarenhet byggde upp kunskapen tillsammans om hur kan man samskapa? Hur ska vi jobba i den verksamheten som vi ska skapa? Men det var ett väldigt bra sätt att lära sig om metoden tillsammans från början så att säga. Särskilt för professionen upplever jag att det var bra och att göra samtidigt som man lärde sig.

GUSTAF: Niklas. På vilket sätt är samskapande viktigt? Och hur har du varit med det där?

NIKLAS: Ja samskapande är ju otroligt viktigt, tror jag, speciellt när vi jobbar tillsammans med vården i olika projekt och så och det tror jag, precis som många sagt här att det är jätteviktigt att man som patient inte får en färdig lösning presenterad för sig och så blir den uppdraget. Vad tycker du om det här eller nu ska vi samskapa eller liksom så utan jag tror det är viktigt att vi är

med hela tiden och skapar de här lösningarna tillsammans, just det tror jag.

GUSTAF: På vilket sätt får frågan, vad är viktigt för dig plats
när vi har med patientrepresentanter i utvecklingsarbetet?

Har ni någon liksom reflektion kring det? Ställer man frågan? Karin, kan vi
börja med?

KARIN: Jag tänker nog att det personliga, vad som är viktigt
för bara mig i min vård inte borde ta så mycket plats just i mitt arbete utan jag
just nu känner jag att det viktiga i att göra ett bra
samarbete i att skapa en god och Nära vård.

Det handlar nu om att förstå också att patientrepresentanter eller den delen av
samskaparna också behöver utbildas eller lära sig om god och Nära vård.

För att kunna hålla jämna steg och för att vara redo att samskapa när det är
dags.

GUSTAF: Niklas, vad tänker du kring den här frågan? Vad är viktigt för dig? Vad har den
en plats? När man är med som patientrepresentant?

NIKLAS: Ja stor plats skulle jag säga. Det har varit en av de frågorna som jag jobbat

ganska mycket med måste jag säga i både vårdprogrammet

och vårdförloppet att de ska ha en plats där och i vårdförloppet så är det

väldigt tydligt. Exempelvis finns ju en rubrik som heter

patientkontrakt och där är ju den frågan helt central,

liksom, vad är viktigt för dig i vårdens utformning och

för det som person och människa är ditt val och så?

GUSTAF: Tyra vad tänker du kring den frågan?

TYRA: Men jag tänker att om man inte är patientrepresentanter i

utvecklingsarbeten, så i värsta fall så finns ju inte frågan riktigt med alls, den

glöms bort och i bästa fall så finns den med, men då handlar det om

kvalificerade gissningar på något sätt. Vi sitter och gissar, vad tror vi är viktigt

för dom här och dom här grupperna eller personerna,

men finns patientrepresentation med på olika sätt.

Det kan inte, det ska inte vara det här att en person ska representera hela

patientkollektivet, alla diagnoser ungefär, men finns patientrepresentation med

så är det ju mycket större möjligheter att alla som är med i det här utvecklingsarbetet har fokus på det viktiga. Vad är viktigt, vad kan det här leda till för vilka? Vilka tappar vi? Alltså också fokus på helheten som är så svårt ånga gånger hälso- och sjukvården. Vi är så duktiga på det enskilda systemet, men vi är väldigt dåliga på helhet och det är där när vi är i patientrollen ser helheten och ser alla brister och glapp liksom. Så jag tror att det är en det är viktigt att få med det, vilket man kan om man har patientrepresentanter.

MADELEINE: Tack. Kristin är med oss nu som en fjärde gäst här rakt från Region Värmland välkommen in i programmet.

KRISTIN: Tack så jättemycket Madeleine.

MADELEINE: Hur uppmärksammar ni vad är viktigt för dig dagen?

KRISTIN: Ja, men vi har ju en samordningsgrupp i Värmland som leder vårt målbildsarbete kring Nära vård och det är representanter från både kommunen och från regionen och vi har skapat en fokus vecka med tema, vad är viktigt för dig? Med både seminarier och ett par paket som man kan använda sig av i sina

verksamheter.

MADELEINE: Kan man få ett litet smakprov på vad ni har i den?

KRISTIN: Ja, seminarierna har tre delar, introduktion av Nära vård och lite beskrivning av vårt målbildsarbete och en del är precis som jag pratat om också brukare och patienter som medskapare och hur vi kan få till det arbetet för en Nära vård och vad det ger för effekter. Och sen har vi en del kring vad som är viktigt för dig med berättelser om vad som är viktigt för våra invånare Där går vi upp det med ett verktyg som vi har tagit fram för att kunna underlätta ingång i det.

MADELEINE: Vad spännande.

KRISTIN: Ja, men det har varit jätteroligt och vi har gjort den vid tre olika tillfällen då så nio seminarier, så vi har precis haft ett sjunde här nu med brukare och patienter som medskapare.

MADELEINE: Ja ni i Värmland har varit experter på intressanta och bra

temaveckor, verkligen. Ni har ju haft flera såna som man bara ville ta hela veckan och vara med.

KRISTIN: Men tack och utifrån det så har vi ju skapat aktiviteter som man har liksom handskats utifrån verksamheten och jag har byggt det lite sånt informationsmaterial kring vad är viktigt både till väntrum och till lite mer information till personalen och lite presentationsmaterialet kunna använda på APT:er och så där, men också möjlighet att vara delaktig via hemsidan kring vad som är viktigt för dig och alla filmer vi har spelat in som vi har visat nu finns också på våran hemsida som man ska kunna ta del av i efterhand. Där har vi också med lite exempel på vad som är viktigt för våra medarbetare. Sen har vi Instagram-veckan för vi frågar också våra invånare vad som är viktigt för dig?

MADELEINE: Ja, det tar aldrig slut. Ni har hur mycket som helst! Tack så jättemycket Kristin för att du var med och berättade och tack för tips om vart vi kan få mer inspiration.

KRISTIN: Tack så jättemycket, ha en bra dag.

MADELEINE: Detsamma och tack också Tyra, Niklas och Karin för att

ni var med och delar med er om era tankar om samskapande.

Jag hoppas att alla känner sig inspirerade att alltid jobba samskapande. Vill du

delar med dig av vad som är viktigt för dig ring oss 0707-131482.

Dagens sista gäst som är med oss från studion är Jenny Lindström Beijar som

är initiativtagare till organisationen Our Normal som skapar mötesplatser för

familjer med olika erfarenhet av att leva med normbrytande

funktionsvariationer. Välkommen hit, Jenny.

JENNY: Tack så mycket. Hej!

ULLA: Hej, välkommen, Jenny och vet du vad, första frågan till dig? Det är samma

som alla andra våra gäster har fått. Vad är viktigt för dig?

JENNY: Då skulle jag säga att det första och också vad som är

anledningen till att vi har valt det namnet som vi valt

på organisationen, handlar ju om att vi och vår familj, jag som är en förälder till

ett barn med en funktionsvariation, inte ska ses utifrån ett

annorlundaskap i första hand att alltid förhålla oss till någon typ av vad som

skulle vara eller ses som normalt. Utan att vi är en familj, precis som livet är i all sin brokighet någonstans. Det är oerhört viktigt för mig och jag tycker att det händer mycket där jag ser också hur normer förändras så att det är en positiv utveckling på många sätt. Samtidigt med det sagt så är det oerhört viktigt att vi ges möjlighet att leva ett liv som vem som helst och här kommer vikten av stöd. samhällsstöd in och där kan jag se att den LSS reform som finns eller som har funnits har varit fantastisk men tyvärr är det inte så längre det vi har sett de sista åren har tyvärr varit en utveckling som inte har varit så positiv när det gäller stödinsatser. Så det är oerhört viktigt att balansera liksom båda de här två delarna samtidigt och parallellt. Skulle jag säga.

ULLA: Ja men jag blir också väldigt nyfiken på, hur kommer det sig då att du startade Our normal? Att du tog det initiativet.

JENNY: Det kommer ju då utifrån att är jag själv blev förälder.

Min dotter föddes med Down syndrom och kände ett behov

av att nätverka med andra familjer i liknande situationer.

Också att liksom hitta en typ av landningsplats att hämta

kraft ifrån, för ensam är inte stark och ska vi jobba och vi

behöver jobba tillsammans kring frågor som rör samhällsförändring väldigt

brett. Det lär jag mig dagligen att det går ifrån det lilla

barnet till nu, min dotter är 8 år och det kommer hela tiden nya

frågeställningar. Det handlar om vård.

Det handlar också om skola, det handlar om

fritidsaktiviteter, det är så många ämnen, det kommer handla om jobb och

boende när hon blir lite äldre så ett sätt att kunna känna kraft

för att orka driva förändring också. Men också för att kunna bolla frågor med

andra familjer. Man ställs inför många frågor där jag kunde se att vi har nog

mycket gemensamt. Vi vänder oss ju diagnos överskridande, men har ett

familjefokus så det vi kan se att när man har barn, men

även om man har kanske barn olika typer av diagnoser

eller funktionsvariationer, så är många frågor gemensamma

och därför såg vi ett behov och också av att göra en

digital mötesplats som skulle kunna vara lättillgänglig

oavsett var man bor i landet. Det var starten.

ULLA: Jag känner väl igen det där vikten av att pressa andra

och hämta kraft och dela erfarenheter och så det är otroligt viktigt.

En sista fråga, Jenny. Vad är det som är viktigast för dom, för familjerna

som träffas på Our Normal?

JENNY: Dels är det ju det här som du nämner här, att träffa andra som förstår.

Man behöver inte ge en kanske en bakgrund. Många saker är lite grann att man

känner igen sig eller man kan skaffa en samförståelse snabbt.

Sen att samla kraft som jag sa, det är också viktigt

tror jag. Eller så jobbar vi mycket att också få en kraftig, liksom

positiv riktning. Saker kan vara ganska tunga att dra.

Vi försöker jobba med att inte bara poängtera problem eller utmaningar utan

också komma med idéer för lösningar eller hur kan vi liksom samla idéer

från våra familjer, gemensamt för att också se lösningar för att vi ska jobba,

liksom i positiva energispiraler någonstans i sakfrågor som

kan vara ganska så svåra. Det skulle jag säga, vad är viktiga frågor?

Utöver att nätverka, träffa andra som förstår så är det att driva frågor för

förändring och där är vård och skola oerhört viktiga områden.

Skulle jag säga, med allting vad som kommer där kring, det

kan vara skoltaxifrågor till exempel eller den här enorma

uppsplittringen som är som vi möter då i vardagen i vården

tyvärr därför som jag tycker att det här fokuset mot Nära vård är en oerhört

intressant och spännande förändring som jag hoppas ska kunna medföra reella

förändringar också, inte bara på idémässigt plan, men att det faktiskt skapar

en systemförändring för det behövs. För våra familjer.

Jag kan se att det blir en uppsplittrad tillvaro, det blir en orättvisa någonstans

där är att vi som har många vårdkontakter.

Det blir mer och mer komplext, hela tiden, det måste, den utvecklingen måste brytas.

MADELEINE: Vi måste få det att hänga samman, mycket bättre, jag håller med.

Nu har vi faktiskt med oss en gäst på telefon. Och det är Eija från

Eija Häman Aktell från Skellefteå kommun, välkommen

hit.

EIJA: Ja men godmorgon från ett soligt Skellefteå.

MADELEINE: Åh vad härligt! Hur har ni frågat era invånare vad som är viktigt för dom?

EIJA: Jag tycker ju att jag frågar mig själv ofta, vad är viktigt för mig och när jag då

ställer frågan till Skellefteborna och medarbetare, vad är viktigt för dig så blir

ju också det jag ska satsa på mitt jobb och även i mitt liv.

Det är en jätteenkel fråga men som ack är så svår att ställa för

man är inte alla gånger beredd på svaret, men under året så har vi ju fått

löpande ställt den här frågan och i Corona tycker jag har varit en jättevacker

fråga att ställa för man behöver begränsa sig. Man behöver satsa på livet så att ja.

MADELEINE: Vad har du fått? Vad har du fått för svar på frågan?

EIJA: Men jag tänker så här att det är ju det enkla som är svaret på den här frågan och

det är ju att, men du vet jag, jag har en dotter som är ska, jag måste bara springa

och sätta ett litet barn på en toalett. Det går jättefort nej, men jag tänker så här i

både möte, med seniorer och medarbetare och våra pionjärgrupper

så ställer vi ju förstås frågan, vad är viktigt för dig? Och det är vad man säger har ju.....gå och sätt dig på toan...Jag hjälper dig på toan, kom. Oj förlåt.

MADELEINE: Det är sånt som händer. Det är mitt i livet när det är live.

EIJA: Men, vad säger man? Jo, men man vill ju i alla fall vara förberedd för ett möte med vård och omsorg. Man vill ha olika ska man säga individuellt prövade beslut. Man är inte ett gäng seniorer, man är en människa och det tycker jag att det skapas möjligheter överallt och med teknikens möjligheter förstås vill man ju leva sitt liv. Det tycker jag det svar vi får.

MADELEINE: Leva livet, precis vad du gör just nu, i denna stund.

Tack så jättemycket Eija för att du var med och berättade.

EIJA: Får jag ändå säga en liten sak till.

MADELEINE: Ja, så klart.

EIJA: Om man pratar om god och Nära hälsa och vård och omsorg och stöd och jag hörde lite grann innan vad ni pratade om det här med med hela nätverket och familjerna. Men jag tror ju det här nu som vi gör i Skellefteå och som jag vet att hela Sverige är riggad för det är ju patientkontrakt som vi i Skellefteå kallar min förberedelse.

Om man då ska förbereda sig som familj eller individ inför ett möte med vård och omsorg eller stöd så behöver man ju ha ett underlag och förbereda sig och där kör vi nu bredd spridning med vår- och sommarhälsning till seniorer så att jag gör ett utskick nu kring vad är viktigt idag till seniorer i Skellefteå och det känns ju jättekul om man kan ge lite mer stöd så där inför olika situationer så att, set satsar vi på nu i veckan tycker jag.

MADELEINE: Det satsar ni på nu i veckan och sen så kommer ni följa upp det i höst också har jag förstått.

EIJA: Vi kommer ju att följa upp där i höst, vi har ju senior dagar och andra

aktiviteter tillsammans med kommunala pensionärsrådet och
och det vi satsar på då det är ju att nå ut på riktigt och träna att förbereda sig
inför vårdmötet så jag tror vi kommer ha som ett riktigt träningsläger och sen
om vi vinner EM eller inte det vet jag inte men vi vinner i alla
fall att en individ är mycket mer trygg när de kommer i mötet med oss.

MADELEINE: Ja tack så jättemycket Eija. Jenny!

JENNY: Jag tycker att det är en sån viktig förändring som vi ser att man går ut mer
eller jag upplever i alla fall att det finns ett mycket större gehör för att gå ut och
fråga invånare, fråga patienter eller vad det är i sammanhanget, elever
i och föräldrar i skolan? Att vad är viktigt för dig? Den frågan är otroligt viktigt
att man verkligen lyssnar på svaret och agerar utifrån det.
Sen tänker jag du nämnde patientkontrakt. Jag kan också se att här finns det
säkert någonting vi pratar kring vården att bygga mycket vidare på. Vi kan
också se när vi har sett det kring SIP, att det finns som ett
viktigt verktyg om man tänker för familjer. Som vi då som har väldigt många

kontakter, men problemet är att det ändå jobbas kommunikativt
fortfarande upplever jag med ett inifrån ut perspektiv lite grann ifrån
myndigheter att man inte ser. Man måste jobba mycket mer om man skulle
säga konsumentnära, om man skulle ta det ifrån den privata sektorn som
många gånger jobbar med att de öser ju på reklam och
kommunikation kring de här lite enklare vårdapparna då som inte egentligen
möter liksom det behovet som vi och våra familjer har medans våra
familjer väldigt svårt att navigera eller man känner inte till det här med SIP.
Hur ska man kunna känna till det här med patientkontrakt i
framtiden? Det är en fråga jag vill ställa. Det är någonting som jag tror att man
måste också, det handlar inte bara om att göra och skapa liksom den
här möjligheten, utan att hur kommunicerar man ut den och
hur gör man den liksom, så att den når oss familjer så att vi faktiskt verkligen
får användning för den och kan efterfråga den. Det är ett medskick, kanske som
jag vill göra det här forumet eller en fråga jag vill ställa ut så att man
tänker på det också och jag tror ju att jobbar man ordentligt och riggar och

tänker liksom utifrån systemdesign ute på våra familjer som har komplexa behov många gånger. Då gör man det bra för alla, då kommer man hitta liksom lösningar som faktiskt inrymmer den breda liksom kanske målgruppen som eventuellt inte har lika många vårdkontakter men dom ryms ju också då om vi liksom gör det här för oss som har lite fler kontakter så det så här ställ jättegärna frågan till alla men glöm inte liksom, även om vi numerärt inte alltid är lika många så gå på djupet och fråga där lite extra för att komma till lösningen.

MADELEINE: Tack så jättemycket. Jag tror det är så bra medskick och frågan, vad är viktigt för dig. Absolut, jätteviktig idag, men det där är liksom också reflektionsfrågan. Tack Jenny för att du var med och delade med dig.

JENNY: Ja, tack för att jag fick komma.

Du lyssnar på Godmorgon med Nära vård.

Vad är viktigt för dig.

Nu ska vi se. Vi har fått in ett sms här som jag tänkte att vi ska läsa upp. Det står: hej vi vill berätta om EDS HSD-föreningen, en förening för dom med symptomatisk överörlighet. Innan var det vanligt med fysiska möten i patientföreningar. Vi var snabba på att se digitala möten som en möjlighet att träffas när pandemin var ett faktum. Vi har regelbundna fikaträffar på zoom. Vi samlas från hela landet, en ligger nerbäddad i sin säng, en annan sitter i sitt kök. Alla kan komma med, medlem som inte medlem. Vi jobbar med tanken och mottot tillsammans blir vi starkare och gemenskapen ger positiva effekter. Känslan av ensamhet minskar. Vi har också tematräffar som har till syfte att öka kunskap om sina sjukdomar och besvär. Genom dessa träffar får vi som förening veta vad som är viktigt. Vi kan göra bättre påverkansarbete och öka kunskapen inom hälso- och sjukvården och inom kommunal verksamhet som på ett eller annat sätt möter oss.

Hälsningar från föreningens styrelse.

Gunilla Marie, Anna, Irene, Christine, Emelie, Sylvia,

Jeanette och Petra. Det var många i ett och samma sms.

Tack så jättemycket och vad underbart att ni har kunnat

ställa om och att ni skapar en sån livsviktig gemenskap

som så många patient- och brukarorganisationer gör.

Vi har med oss en telefongäst. Hanna Lundstedt från Strängnäs kommun.

God morgon, hej!

HANNA: God morgon! Hur är läget?

MADELEINE: Ja, men det är bra, det är bara bra. Vi har haft en fantastisk morgon här med massor av gäster, så jag är helt full av energi.

HANNA: Jag har hört det. Men Madeleine, vad är viktigt för dig? Är det någon som har frågat dig det då idag?

MADELEINE: Nej, det är ingen som har gjort det, men det som är viktigt för mig tror jag är, jag har ju har en reumatisk sjukdom och för mig så har det blivit

väldigt viktigt att jag ska kunna göra vad jag vill oavsett att jag har en kronisk sjukdom. Sen kanske inte det går alla dagar, men jag vill inte

känna mig begränsad. Det är väldigt viktigt för mig just nu. Vad det är viktigt

för dig, Hanna?

HANNA: Ja alltså, egentligen är det väl, det är väl liksom lite

samma också. Beroende på om man tittar yrkesmässigt eller

om man tittar privat så privata är det naturligtvis familjen

och det som alla andra har varit inne på den här morgonen, men också på att ha

ett meningsfullt yrkesliv tycker jag och kunna göra skillnad i det jobbet som

man gör varje dag. Det är väl viktigt mig också, så att för familjen och att

kunna få vara den man är tänker jag. Det hänger ju ihop med vad som är viktigt

för dig också.

MADELEINE: Verkligen och på tal om ditt yrkesliv då alltså du är i Strängnäs kommun.

Men hur arbetar ni med personcentrering där?

HANNA: Ja vi har ju jobbat, jag är ju ganska ny i Strängnäs, jag har ju

bara jobbat här sen september och jag är ansvarig för hälso- och sjukvården och

personal så att vi har ju börjat göra en resa liksom att utveckla våra mål till

att också hela organisationen omfattar det personcentrerade

förhållningssättet. Jag har tidigare jobbat både på SKR och i Sörmland

i regionen där vi har jobbat med implementering av

personcentrad vård. Men nu vill jag ta klivet och prova på ledarskapet och

verkligen leva personcentreringen in i organisationen och det är

spännande för det blir liksom ett lite annat perspektiv där

man också är ansvarig hela vägen ut, inte alltid driva projekt utan också ta

ansvar för ledarskapet. Och det, det är spännande också, att

titta på vad behöver organisationen för att kunna bedriva en personcentrerad

vård för att många gånger idag är det upp till den enskilda medarbetaren att

kunna vara personcentrerad just i mötet. Och det är ju liksom grunden.

Men jag tänkte den personcentrerade vården handlar om att skapa

förutsättningar för teamarbete. Ja, att vi har lokaler som kan

stärka det personcentrerade arbetssättet, hur vi samverkar

mellan våra organisationer. För det är ju många patienter som vittnar om det

mellan organisationer och då är det ju inte bara i en organisation utan
mellan organisationer och i organisationer är också väldigt mycket stuprör och
vi brukar skoja litegrann i Strängnäs att ibland nästan ett sugrör men vi börjar
titta på den här sugrören och titta på hur kan vi hitta gemensamma arbetsätt
utifrån patienten och brukaren perspektiv. Det märker vi ju av var den hör
hemma någonstans i organisationen tänker jag. Vem det är som kommer just
nu.

MADELEINE: Alla sugrör ser ganska likadana ut.

HANNA: Jajamen.

MADELEINE: Hur frågar du dina invånare då vad som är viktigt för dem?

HANNA: Ja, just nu har det ju varit coronaåret och naturligtvis precis som Eija sa också,
för det är otroligt viktigt år att också fråga dom här
frågorna i det dagliga arbetet och vi funderar väldigt mycket över hur vi kan
lyfta in de frågorna och jag vet att mina medarbetare gör det i varje
dag i varje möte och jag tänker det måste man ju börja

där, men sen är det ju också det att titta också på de utvecklingsarbetena och sånt som vi bygger att de verkligen utgår från behov och inte att vi har liksom bestämt lösningen redan innan, så där har vi ett spännande arbete på gång som vi har startat upp nu, där vi ska heta närmare hälsa där vi ska jobba med att titta på den proaktiva vården och kanske titta på vad kan vi göra innan liksom hela hela kedjan dragit i gång. Många gånger vi ju alldeles för sent ur så det blir ju stora och långa protester utan i stället för att hitta de här grejerna som händer tidigt så vi håller på, vi är nog väldigt mycket i startgroparna på många delar tänker jag.

MADELEINE: Det men det låter som att ni har mycket på gång, ni är på G i Strängnäs det hör vi ju! Tack för att du var med och berättade Hanna.

HANNA: Ja, men tack för att jag fick vara med. Och ha en riktigt bra dag.

MADELEINE: Detsamma! Nu vill jag hälsa välkommen tillbaka till Lisbeth Löpare Johansson, men jag kommer ändå vara så fräck att jag går och ställer frågan till Ulla och Gustav först, vad tar ni med er från den här dagen?

GUSTAF: Ja, men då om jag börjar så tänker jag alltså, det är så spännande för jag har

liksom de tolv åren jag har jobbat inom kommun och regioner så har jag hela tiden liksom mött det där om behoven och det är ju det här man möter nu med upplever jag att. Den lilla enkla saken att egentligen försäkra sig om att man har förstått behovet innan man börjar göra saker. Ja, och då måste man ju fråga, vad är viktigt för dig, liksom? Och det gäller ju både om det kanske är patient eller invånare eller vad man ska kalla det. Men det gäller ju också personal. Man har ju kanske olika behov kring en problematik och att man ser till att man verkligen har förstått det där innan man börjar försöka lösa det. Så det tar jag väl med mig, tänker jag.

MADELEINE: Tack. Ulla?

ULLA: Ja jag tänker att på våran viktigaste fråga då vad som är viktigt för dig så har det varit en del väldigt lika svar från olika personer, men det har varierat väldigt mycket också och det visar på den mångfald av människor som vi är med olika kompetenser, olika behov, olika drömmar och olika vad vi vill och det tror jag det är otroligt viktigt att ta tillvara på det och inte tro

att vi kan putta in människor i fack och att alla ska fungera likadant utan att vi utgår från personer så att det blir personcentrerat och att vi också kan möta människor utifrån deras behov. Kommunikationssätt, intresse och så vidare. Så att det är det jag tycker att den här då dagen har stärkt den tanken för här har varit så många olika svar på våran viktiga fråga, vad är viktigt för dig?

MADELEINE: Tack, jag tror att din kompis, Ulla har smsat in här. Anne som skriver att fråga varje individ vad som är viktigt blir centralt. Då behövs också god kunskap om olika sätt att kommunicera och bearbeta information. Vore intressant med ett resonemang om det hur vården kan bli bättre på AKK, tydliggöranden med mera.

ULLA: Ja är ju otroligt viktigt att vården blir bättre på det och att man lyssnar på personen och närstående och nätverket runt omkring för att det inte är alla som använder talat språk. Man kan behöva bildstöd, man kan behöva andra sätt att kommunicera, tecken som stöd, teckenspråk och andra alternativa kommunikationssätt. Det är otroligt viktigt om man ska möta

patienten och verkligen sätta patienten i centrum. Att man också möter patienten på deras språk. Och det där är otroligt viktigt och där behöver vi bli jättemycket bättre. Det finns många utmaningar, många är bra redan, men vi kan bli ännu bättre.

MADELEINE: Tack. Lisbeth, vad tar du med dig?

LISBETH: Hej och tack för så spännande morgon, men jag tänker mycket vilken kraft det är i de här fem orden. För att när man får frågan bara att själv att få reflektera, vad är viktigt för mig, händer ju någonting med en och kraften i att ställa den och nyfiken lyssna och intressera lyssna på svaret. Vilken kraft att lyssna både på invånare, patienter, brukare, också ledarskapet tycker jag har hört att medarbetaren på frågan. Sen, så är det väl några ord som jag tänker jag tar med mig och det är ju behov så klart. Hur förstår vi behov? Men också förmågor. Att behovet handlar ju också om att se vilka förmågor alla människor har ju förmågor och jag tycker det genomgående att man faktiskt vill få kraften att

använda de förmågorna. Sen ett annat ord är ju tillsammans.

Det, det måste man ju säga. Det är ju så kraftfullt den här morgonen så stort

Tack för att bara fått ta del av alla de här tankarna.

MADELEINE: Ja tack, verkligen för att det har varit så många som har delat med sig av så många perspektiv. Men det är två personer som vi inte har frågat, vad är viktigt för dig, som inte har fått den frågan nu på två timmar. Så jag känner att innan vi avslutar och tar tag i dagen så vill jag fråga Ulla, vad är viktigt för dig?

ULLA: Ja. Äntligen fick jag frågan! På det personliga planet, så är det faktiskt att min son ska få det bra. För om han har det, då kan jag och då vågar jag faktiskt åldras i lugn och ro. Utifrån det förtroendet vad vi har i autism och aspergerförbundet så är det att vårt arbete med att förbättra så det är vårt arbete med att förbättra livsvillkoren för alla med autism som är det absolut viktigaste.

MADELEINE: Tack, det var kort. Gustav?

GUSTAF: Ja alltså, jag har ju 3 barn så att det är ju dom som är det viktigaste och min fru

då självklart också. Och kanske de vänner när man har närmast sig och familj.

Men sen när det gäller jobbet så är det väl att man upplever att man det man gör, gör skillnad på något sätt i rätt riktning. Ja att man kan påverka helt enkelt.

MADELEINE: Tack och det hoppas jag att jag hoppas att vi har påverkat lite idag.

Kanske fått i gång lite tankar och lite reflektioner. Det tror jag i alla fall jag har.

Jag har gjort det så jag hoppas att de som har lyssnat också känner det.

Tusen tack Ulla och Gustaf för att jag fått hänga med er och

tack till alla gäster som har varit med i programmet också

till dig, Lisbeth som kom in här på slutet och band ihop det så

bra och tack alla som har ringt in och smsat tack. Tack

till dig som har lyssnat och varit med oss denna morgon.

Vi önskar dig en riktigt fin Vad är viktigt för mig dag.

Du lyssnar på Godmorgon med Nära vård. Vad är viktigt för dig?